

Bölüm 15

TÜRKÇE WEB SAYFALARININ SAĞLIK EĞİTİMİ AMAÇLI KULLANIMI VE ETİK

Nevin UTKUALP¹

Giriş

Günümüzde bilginin ve zamanın çok değerli olmasından dolayı internetin eğitim gibi toplumları sürüklemeye ve geliştirme özelliğine sahiptir. İnternet, iletişim açısından pek çok fırsat sunmaktadır. Günümüzde artan talebe bağlı dijital ortamda sunmaktadır ve içeriğe çevrimiçi ortamlardan farklı erişim seçenekleri hızla artmaktadır (Bozkurt 2013).

İnternetin Önemi

İletişim teknolojisinin öneminin artmasıyla birlikte, internet halk sağlığı için güçlü ve önemli bir bilgi kaynağı olarak kullanmaya başlanmıştır. Çağımızda web sitelerinde uzaktan eğitim veren tüm bilgiler erişilebilirliği ve etkileşim kolaylığı bulunmaktadır (Anderson, 2007).

Ülkemizde 2007 yılında %30,1 olan İnternet kullanımı her yıl artış göstererek 2017 yılında 66,8'e ulaşmıştır. İnternet kullanım amaçlarına bakıldığında sağlık alanında bilgi 2017 yılında hane halkının ikinci sırada (%69,6) yer alan aramaktır. Sağlık bilgisine ulaşmada geniş kitlelerce İnternet kullanımının başlıca nedeni çevrimiçi (TUİK, 2017).

Web Sayfalarında Sağlık Eğitimi

İnternet ortamında sağlık bilgisi veren sayfaların çoğalmasıyla, sağlık kurumları da bilgi hızına yetişme amacı ile web sitelerine sağlıkla ilgili bilgilerini eklemektedirler. Bu sanal ortamda daha güvenilir ve doğru bilgi arayışında olan kullanıcılar sağlıkla ilgili bilgi gereksinimini karşılamak için web sayfalarını tercih edebilmektedirler (Car, 2011). Kullanıcılar kendi sağlıkları veya hastalıkları ile ilgili tedavileri konusundaki farklı seçenekleri araştırmak için interneti kullanabilmektedirler. Bu kapsamda internet kullanımı bireysel yaşam ile bütünleşmiş durumundadır (Yılmaz, 2013).

¹(Öğr.Gör.Dr.) Bursa Uludağ Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Doğum ve Kadın Sağlığı Hemşireliği Anabilim Dalı

Sunucuların Yetkileri

İnternet kullanıcıların sağlıkların daha iyiye götürmeleri için onları bilgilendirmek, kişilerin kendi sağlıkları ile ilgili karar vermelerini sağlamak sunucuların görevidir.

Web sayfaların içeriklerinde ve haberlerde bilgi veren ve hazırlayan sunucuların çeşitlilik mevcuttur. İletişim araçlarında yayınlanan her sağlık enformasyonu ya da istatistiğinin her hastaya uyması gerekmediğini, uygun olmadığını algılamak hastanın sorumluluğundadır. Bu alandaki bu sorunların çözümü kısa vadede pek olanaklı gözükmemekle birlikte sorunlar gittikçe karmaşıklaşmaktadır.

Sorunların çözümü için web sayfa hazırlığı ile ilgili standartların oluşturulması ve buradaki bilgilerin profesyonel kişilerce hazırlanması için denetimleri yapılması önerilmektedir.

Kaynakça

- Altun İ. Etik Ve Değerler. Editörler: Aştı T, Ocakçı Fa. Hemşirelik Esasları, Akademi Basın Ve Yayıncılık, İstanbul, Sayfa 80-122, 2012.
- Anderson,G.J.,Social, ethicaland legal barriersto E-health İnternational journal of medicalin for matrics 7 6 (2 0 0 7) 480-483
- Bowling M., Barbara K. Rimer, Elizabeth J. Lyons, Carol E. Golin ,Gilles Frydmanb, Kurt M(2006). Ribis IMethodologicchal lenges of e-heal thresearch. Evaluationand Program Planning 29 .390-396.
- Bozkurt ,A. Açık Ve Uzaktan Öğrenmeye Yönelik Etkileşimli E-Kitap Değerlendirme Kriterlerinin Belirlenmesi, 2013.Eskişehir)
- Car J, Lang B, Colledge A, et al. (2011).Interventions for Enhancing Consumers' Online Health Literacy, Cochrane Database of Systematic Reviews.
- Erdemir A.D Tıpta Etik Ve Deontoloji, Nobel Tıp Kitabevleri, İstanbul, Sayfa 68-85, 2011.
- Elçioğlu, Ö, Kırımlıoğlu, N.2003. Tıp Etiği İlkeleri. Editör: Erdemir Da, Öncel Ö, Aksoy Ş. Çağdaş Tıp Etiği, İstanbul, Nobel Tıp Kitabevi, Sayfa 26-40,
- İşleyen, F.,Gülkesen K H.,Zayim N. (2005).Türkçe web Sitelerinde sunulan Sağlık Bilgisinin Anlaşırılığı. 2 ulusal Tıp Bilişim Kongresi.
- Ozdemir, A.,Yurtsal, Z. B. (2015). Health Literacyand Promot-ion of Health. Turkey at the Beginning of 21st Century: Pastand Present (Ed: Efe, R.,Ayısıgı, M., Duzbakar, O., Arslan, M.). St. Kliment Ohridski University Press, Sofia
- Öztürk, A., Kaya, N., Ayık, S., Uygur, E., Cengiz, A. (2010). Hemşirelik uygulamalarında araştırma sonuçlarının kullanımında engeller. *İstanbul Üniversitesi FlorenceNightingale Hemşirelik Yüksekokulu Dergisi*, 18(3), 144-155
- Potter PA, Perry AG. (2001).Professional Nursing Roles. Fundamentals Of Nursing. 5ty Ed. Chapter 19, Mosby, USA,
- Terekye G, Ocakçı Ra. Etik konulardan seçmeler, 1. baskı, İstanbul Tıp Kitabevi, İstanbul, sayfa47-53, 2013.
- Toplu,M(2012). Bilim Etiği: İnternetin Bilim Etiği Üzerine Etkileri Türk Kütüphaneciliği 26, 4, 654-69.
- TÜİK,(2015). Hane Halkı İlgücü İstatistikleri, [http://www.tuik.gov.tr/PreTabloArama.do?metod=-search&araType=hb_x\(Son Erişim Tarihi:31.08.2018](http://www.tuik.gov.tr/PreTabloArama.do?metod=-search&araType=hb_x(Son Erişim Tarihi:31.08.2018)
- Özdemir ,A(2015). Maternal Obesityand Public Health, International Journal of Caring Sciences Janu-ary-April Volume 8 Issue 1 Page 217
- Utkualp ALTINSOY N., Özdemir A., Yıldız H., Mahremiyet İlkesi Kapsamında: Kadın Sağlığı ve Hemşirelik Bursa/Türkiye 2013
- Utkualp ALTINSOY N., Özdemir A., Yıldız H., Mahremiyet İlkesi Kapsamında: Kadın Sağlığı ve Hemşirelik Bursa/Türkiye 2013
- Yılmaz,E.(2013).Türkiye’de Hastaların İnternette Tıbbi Enformasyon Arama Davranışlarının Dok-tor-Hasta İletişimine Etkileri. İletisim Dergisi. s.93-103.